

vliegenzwam (foto: Ludo Goossens)

Op zoek naar zwammen

Paddenstoelenwandeling in het Drongengoed

Eén van de gebieden bij uitstek om in deze periode paddenstoelen te spotten, is het Drongengoed. Paddenstoelen komen en gaan. Enkele meerjarige soorten hebben uiteraard wel hun vaste stek. Een aantal op hout levende soorten komen enkele jaren na elkaar terug op dezelfde plekjes, daar waar hun zwamvlok nog doorleeft in het hout, tot het moment waarop hun rol als parasiet en/of opruimer uitgespeeld is. Ook symbionten kunnen ieder jaar weer periodiek de kop opsteken bij 'hun' boom. Hun mycelium leeft in principe ondergronds door, maar dat betekent nog niet dat hun vruchtlichamen (de paddenstoelen zelf dus) op het appel verschijnen.

Bij deze wandelroute is het dus onmogelijk te voorspellen welke paddenstoelen je kan zien, op een paar uitzonderingen na. Maar we geven je alvast heel veel mogelijke ontmoetingen die van deze wandeling een volledige zwambeleving kunnen maken. Een paddenstoelengids is handig, zodat je de vermelde paddenstoelen kan proberen te herkennen.

Maar laat je niet foppen, want zelfs voor paddenstoelenkenners is het moeilijk om sommige soorten puur op het zicht uit elkaar te houden. Laat deze prachtwezens in elk geval staan, zo kunnen ook de wandelaars na jou nog genieten van hun schoonheid.

Start

Je kan je wagen of fiets parkeren op de Krakeelparking (GPS: N 51.151079, E 3.473074 - 200m van Het Jagershof, Drongengoedweg 11), Ursel (Aalter).

Wandelroute

Afstand: 4 km

Bewegwijzering:

de route volgt grotendeels de knooppunten, maar gebruik het kaartje voor de afwijkingen

doelhofzwam (foto: Ludo Goossens)

1 Een opwarmertje

Start aan het infobord op de Krakeelparking. Boven je hoofd heeft een heksenbezem zich in één van de berkenkruiden genesteld. Vind je hem? Hij ziet eruit als een vogelnest, maar is eigenlijk een vergroeiing van de berkentakken. Deze ziekte wordt vaak veroorzaakt door schimmels.

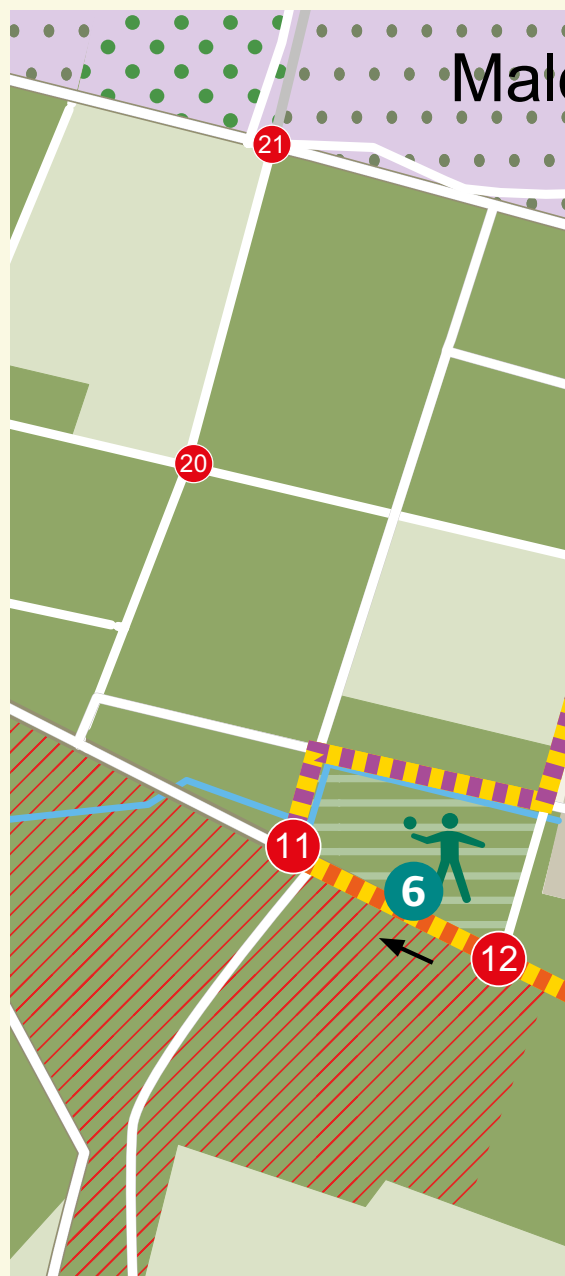
2 Dood hout bij heideherstel

Op dit terrein creëerde het Agentschap voor Natuur en Bos een brede corridor, met als doel heideherstel. Op boomstronken van loofhout – en die zijn legio in het bos – prijken klassiek zwavelkoppen, elfenbankjes en korstzwammen. Op naaldhout vind je dan weer andere soorten.

3 Op zoek naar boomstronken

Hier nodigen de zwaardere takken van gekapte beuk uit tot speuren naar de witte bultzwam, de roestbruine kogelzwam en andere. Op de stronken van enkele afgezaagde Amerikaanse eiken staan harslakzwammen. De vruchtlichamen van deze parasiet op eik komen een aantal jaren na elkaar opnieuw tevoorschijn. Een typische opruimer op eikenstronken is bijvoorbeeld de doelhofzwam, die zich jarenlang weet te handhaven. Kijk eens naar de onderkant van deze paddenstoel en je begrijpt meteen waar hij zijn naam vandaan heeft...

Loop nog even rechtdoor in de beuken-dreef (tot tegen het militair vliegveld) en dan terug, want op de zieke bomen zijn de tijdelijke porseleinzwammen te zien, terwijl de platte tonderzwam dan weer permanent present is.

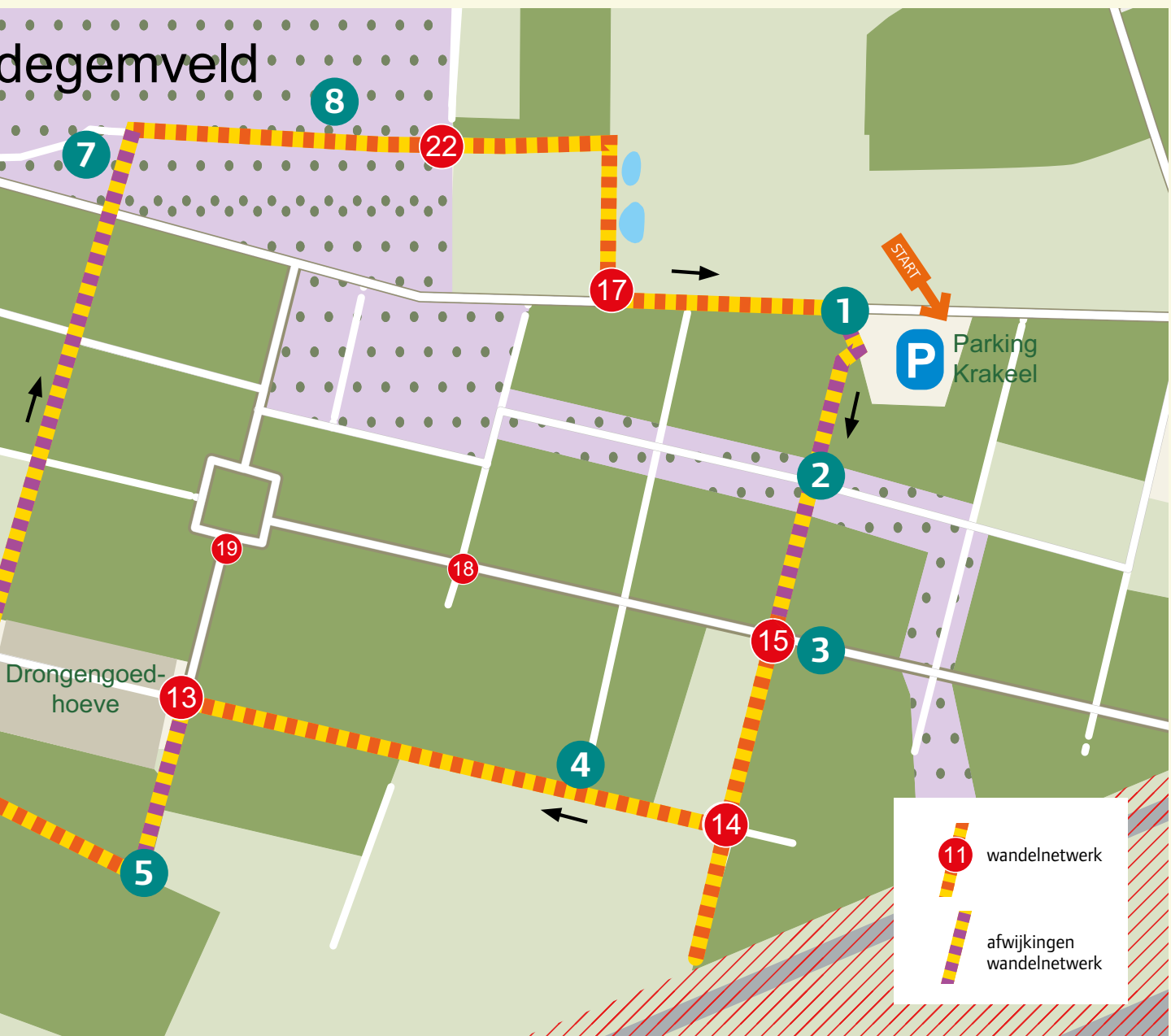

Een tonderzwam herken je meteen (foto: Ludo Goossens)

Tonderzwammen zijn zeer herkenbaar. Ze zijn ook keihard. Een zwam die jarenlang op een boom staat, moet immers wat kunnen verdragen. Tonder of tondel is een deel van deze paddenstoel dat na enige bewerking ontvlamt van zodra er een vonk in de buurt komt. Wist je dat Ötzi, de ijsmummie die zo'n 5.300 jaar geleden leefde en die in 1991 in de Italiaanse Alpen werd gevonden, ook tondel bij zich had? Vroeger werd het gebruikt om vuur mee aan te maken.

4 Over popzwammen en braakrussula's: je weet nooit...

Deze dreef met hoofdzakelijk imposante beuken biedt in de herfst een uitgebreid assortiment aan fraaie soorten.

De symbionten of ectomycorrhizavormers als russula's, melkzwammen, boleten en fopzwammen (waaronder de rodekoolzwam) zijn er vaste waarden. Sommige, zoals stevige braakrussula, zijn specifiek gebonden aan beuk. Heel wat soorten russula's, de meeste amanietensoorten, de gerimpelde melkzwam, gewone fopzwam, gele aardappelbovist en zoveel andere gaan een symbiose aan met verschillende boomsoorten. Naast de symbionten tref je uiteraard nog parasitaire en/of saprotrofe paddenstoelen aan. Zo merk je misschien aan de voet van een beuk een groepje bundelzwammen op.

Rodekoolzwam, klein maar fijn! (foto: Ludo Goossens)

5 Typisch voor eik – hoewel...

Dicht bij dit kruispunt staan soms enkele exemplaren kleibosrussula. Het gaat om een soort van zwaardere gronden, vooral gebonden aan eik. Dit is dus geen algemene soort in onze zandige regio. Sommige exemplaren van de kleibosrussula hebben iets weg van een vliegenzwam, maar dan zonder de witte stippen. Bij eik horen trouwens nog enkele typische soorten, zoals de kaneelkleurige melkzwam. Ook de dodelijk giftige groene knolamaniet hoort in dit rijtje, al durft die ook wel bij beuk staan.

6 Speelbos, ook voor paddenstoelen

Je wandelt intussen in de beukendreef. Eén van de beuken staat hier met zijn parasitaire prachtvlamhoeden. Veel kans dat je ook kennis maakt met een heksenboleet en nog veel andere soorten. Dat geldt eveneens voor de volgende beukendreef, namelijk de bredere toegangsweg naar de hoeve die je straks inwandelt.

7 Op naar het Maldegemveld

We gaan even een ander stuk van het Drongengoed in. Hier sta je in het Maldegemveld, wat we ook wel de 'Hoge Venen van het Meetjesland' noemen. Want met zijn vlonderpaden en bloeiende heide heeft het Maldegemveld wel wat weg van de Hoge Venen. Aan je linkerzijde staan berken met een aantal van hun begeleiders, onder andere de donzige melkzwam. Typisch voor melkzwammen is dat uit beschadigde plaatjes van deze zwam een melkachtig sap druppelt waarin de sporen zitten. Een hele reeks andere soorten leven exclusief bij berk, zo ook de meest emblematische soort onder onze paddenstoelen: de vliegenzwam – al weet die zich ook wel eens in de buurt van andere boomsoorten te nestelen...

kleverige koraalzwam (foto: Marc Schoonackers)

vliegenzwam (foto: Ludo Goossens)

8 Wie zoekt die vindt...

Hier is de kans groot dat je bij een berk de vliegenzwam spot. Rond de vliegenzwam hangt een zweem van mysterie. Deze opvallende verschijning werd al vroeg

geassocieerd met demonen, kabouters en andere wezens. Er zijn dan ook verschillende verklaringen voor de naam 'vliegenzwam': volgens de ene heeft het te maken met de insecten die afkomen op de geur van de zwam, voor anderen ligt de verklaring bij het de hallucinerende heksenbrouwsels gemaakt van de hoeden, waardoor je begint te 'vliegen'. In elk geval zweeft rond de vliegenzwam in heel wat culturen en religies een symboliek of heeft hij een speciale betekenis in rituelen. Vergeet ook niet om even onder de lariksen te speuren, want daar pronkt een andere schoonheid: de gele ringboleet. Je krijgt er gegarandeerd ook de kleverige koraalzwam in het vizier. Dit kleurige kleinood is een zeer algemene soort op naaldhout, maar daarom niet minder mooi.

Lia Van Landschoot

Lia zwamt, zwandel je mee?

Zondag 6 november

Een wandeling is zoveel boeiender met een gids! Lia wil deze route graag samen met jullie stappen. Je zal versteld staan hoe boeiend de wereld van de paddenstoelen is...

Trefpunt: 9-12u, Krakeelparking, Drongengoedweg, Ursel (200 m van Het Jagershof; GPS: N 51.151079, E 3.473074)

Inschrijven: www.natuurpuntmaldegemknesselare.be